

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

14886

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Ali YERLİKAYA tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'nci ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim

Salihe AYDENİZ
Mardin Milletvekili
TBMM İdare Amiri

Türkiye'de uzun yıllardır uygulanan, "güvenlikçi kamu politikaları" sonucunda artık bir rutin halini aldığı ifade edilen gece yarısı ev baskınları, gözaltı ve bu esnadaki işkence vakalarıyla son günlerde de karşılaşılmaktadır.

9 Temmuz gecesi saat 04:00 sularında Mardin'in Nusaybin İlçesine bağlı Eski Hisar (Marîne) kırsal mahallesinde gerçekleştirilen ev baskınlarında 11 kişi işkenceye ve kötü muameleye maruz bırakılmıştır. Baskını düzenleyen polis ve jandarma ekipleri, hakkında yakalama kararı bulunan kişilerin evde bulunmamasından dolayı "suçun ve cezanın şahsiliği" ilkesini de hiçe sayarak araması bulunan bir kişinin yerine 15 yaşındaki oğlunu, diğer kişinin yerine eşini ve o gün evde misafir olarak bulunan başka bir kadını haklarında herhangi bir gözaltı kararı olmamasına rağmen alıkoymuş, saatlerce bir araçta beklettikten sonra serbest bırakmıştır. Jandarma ve polislerin hukuksuz bir şekilde alıkoymuşları 15 yaşındaki çocuğa "Baban gelene kadar seni bırakmayacağız." yine gözaltına aldıkları kadına ise "Eşin gelene kadar seni bırakmayacağız." diyerek tehditlerde buldukları da aktarılanlar arasındadır.

Baskın esnasında, evde bulunan 77 yaşındaki bir kadın başta olmak üzere evde bulunanlara silah doğrultulduğu; kadınlara cinsiyetçi söylem ve tacizde bulunulduğu; evde bulunan herkesin küfür ve hakaretlere, Kürtçe konuştukları için ise tehditlere ve ayrımcılığa maruz bırakıldığı; çeşitli yaşlardaki çocukların fiziksel şiddete ve işkenceye tabi tutuldukları; kolluğun eve ayakkabılarla girip ev eşyalarına ciddi zararlar verdiği; kolluğun 3-4 gün sonra gelip aynı şeyleri tekrarlamakla tehdit ettiği gibi birçok hak ihlali ve işkence pratiği basına ve Özgürlükçü Hukukçular Derneği Mardin Şubesi'nin açıklamasına yansımıştır.

Olayın faillerinden birinin Kızıltepe İlçe Jandarma Komutan Vekili Kamil Aksoy olduğu öğrenilmiştir. Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD) Mardin Şubesi, konuya dair Kamil Aksoy hakkında suç duyurusunda da bulunmuştur.

Türkiye'nin de taraf olduğu başta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi olmak üzere uluslararası sözleşmelere ve iç mevzuat hükümlerine göre işkence ve kötü muamele men edilmiş, temel hak ve özgürlükler garanti altına alınmıştır. Ancak yurttaşlara dönük bu ve benzeri uygulamalar, işkence ve kötü muamele yasağının sistematik bir şekilde uygulanan cezasızlık politikalarının etkisiyle kolluk tarafından "tanınmadığı", temel hak ve özgürlüklerin yok sayıldığı sıklıkla dillendirilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Nusaybin'de yaşanan ev baskınları esnasında işkence ve kötü muameleye maruz bırakılan yurttaşların kaç kadın, kaç çocuktu?
2. Evde bir kişiyi bulamayınca bir yakınına gözaltına almak, temelini Anayasa'dan alan ve çağdaş maddi ceza hukukunun en önemli ilkelerinden birisi olan "suçun ve cezanın şahsiliği" ilkesine aykırı değil midir?
3. Çocuklara ve erişkin bireylere dönük kötü muamelede bulunan kolluk görevlileri hakkında başlatılmış herhangi bir adli ve/veya idari soruşturma var mıdır? Varsa başlatılan soruşturma ne aşamada bir soruşturma başlatacak mısınız?
4. İşkenceye varan kötü muamele uygulamalarına sebebiyet veren talimatları veren idareciler hakkında başlatılmış herhangi bir adli ve/veya idari soruşturma var mıdır? Varsa başlatılan soruşturma ne aşamada bir soruşturma başlatacak mısınız?
5. Mezkûr vakada işkenceye varan uygulamaların Bakanlığınızın talimatıyla gerçekleştirildiği iddiaları doğru mudur?
6. Kolluğun kadın, yaşlı ve çocuklara yönelik uygulamalarında gerek uluslararası sözleşmeler gerekse de iç hukuk hükümlerine göre göz önünde bulundurması gereken özel tedbirler nelerdir? Mezkûr vakada hangi tedbirler uygulanmıştır?
7. İddia edilen olaylar ışığında, benzer durumların bir daha yaşanmaması adına hangi önlemleri alacaksınız?

8. Kızıltepe İlçe Jandarma Komutan Vekili Kamil Aksoy hakkında iddia edilen olaylarla ilgili herhangi bir idari ve/veya adli soruşturma başlatılmış mıdır?
9. Kamil Aksoy hakkında halihazırda yürüten bir soruşturma söz konusuysa, mevcut vakadaki iddiaların soruşturulması sürecinde bu kişi görevden uzaklaştırılmış mıdır? Yoksa ilgili kişiyi görevden uzaklaştıracak mısınız?
10. Olayın faillerinden biri olduğu öğrenilen Kızıltepe İlçe Jandarma Komutan Vekili Kamil Aksoy'un, Nusaybin'de görev yapma yetkisi var mıdır, bu yetki hangi yasal düzenlemeye dayanmaktadır?
11. Türkiye genelinde son 5 yıl içerisinde kolluk güçlerinin karıştığı insan hakları ihlalleri ile ilgili kaç soruşturma açılmıştır ve bu soruşturmaların sonuçları nelerdir?
12. İşkence ve kötü muamele iddialarının önlenmesi için kolluk güçlerinin davranış ve uygulamalarına ilişkin hangi düzenlemeler ve denetimler yapılmaktadır?
13. İdarenin kanuniliği ilkesi gereği, hiçbir idari makam Anayasadan veya kanundan kaynaklanmayan bir yetkiyi kullanamaz. Kolluk güçlerinin kendi görev tanımı ve yetkisi dışında kalan, keyfi ve zaman zaman suç işlemeye varan iş ve eylemleri sonucunda mağdur olanların şikâyet sayısı ile yaşanan bu duruma ilişkin kamuoyu nezdinde kaygıların giderek arttığı çeşitli kaynaklarca belirtilmektedir. Bu sorunun çözümüne ilişkin Bakanlığınızca hangi adımları atacaksınız?